

Feladatok az 1. ZH-hoz 2007. október

1. Metrikus tér, normált tér, skalárszorzat tér

1. (8 pont) Definiálja az l^p tereket, ahol $1 \leq p \leq \infty$.
2. (12 pont) Definiálja a $C([0, 1])$ függvényteret a supremumnormával és a négyzetes normával. Melyik norma származik skalárszorzatból?
3. (8 pont) Az l^q terekben definiált normák közül melyik származik skalárszorzatból?
4. (8 pont) Igazolja, hogy skalárszorzatból származtatott normákra teljesül a parallelogramma szabály.
5. (10 pont) Igazolja, hogy $C([a, b])$ szeparábilis.
6. (10 pont) Igazolja, hogy $C([a, b])$ a négyzetes normával nem teljes.
7. (10 pont) Igazolja, hogy $C([a, b])$ a supremum normával teljes.
8. (8 pont) A valós számok halmaza a diszkrét metrikával teljes-e? Igazolja állítását.
9. (10 pont) Igazolja, hogy l^1 teljes.
10. (8 pont) Igazolja, hogy metrikus terekben minden Cauchy-sorozat korlátos.

2. Mértékelmélet, Lebesgue integrál, Lebesgue terek

11. (8 pont) A Lebesgue mérték definíciója során egyik közbülső lépés az volt, hogy minden valós részhalmazra értelmeztük a külső mértéket. Hogyan?
12. (8 pont) Mennyi a Cantor halmaz mértéke? Igazolja.
13. (8 pont) Legyen

$$H = \{(x, y) : x, y \in \mathbb{Q}, 0 \leq x, y \leq 1\}.$$

Mi a fenti H halmaz Lebesgue mértéke? Indokolja meg.

14. (6 pont) Igazolja, hogy a

$$H = \{x \in [0, 1] : x \text{ racionális}\}$$

halmaz Lebesgue mérhető, és mértéke 0.

15. (4 pont) Mit jelent az, hogy egy $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ függvény Lebesgue mérhető?
16. (10 pont) Hasonlítsa össze a Lebesgue- és a Riemann integrált.
17. (6 pont) Mi a szükséges és elégséges feltétele annak, hogy egy $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ függvény Lebesgue integrálható legyen?
18. (12 pont) Legyen $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$, $f \geq 0$ mindenütt, $\int_{[a,b]} f dm = 0$. Igazolja, hogy ekkor $f = 0$ majdnem mindenütt.
19. (12 pont) Definiálja az $L^2[0, 1]$ teret és igazolja, hogy ez valóban normált tér.
20. (12 pont) Definiálja az $L^\infty[0, 1]$ teret és igazolja, hogy ez valóban normált tér.

3. Fourier analízis L^2 -ben

21. (8 pont) Legyen $R = [0, 1]$ és tekintsük az $L^2(R)$ teret. Írjon fel egy ortogonális polinomrendszert.
22. (6 pont) L^2 -ben mit állít a Parseval egyenlőség?
23. (6 pont) L^2 -ben mit állít az általánosított Parseval egyenlőség?
24. (15 pont) Adott $L^2[0, 1]$ -ben a $\{\varphi_1, \varphi_2, \dots, \varphi_n\}$ ortogonális függvényrendszer és $f \in L^2[0, 1]$. Mi lesz az f függvény ortogonális vetülete a fenti függvényrendszer által kifeszített lineáris altérre?
25. (8 pont) A Haar rendszert hogyan definiáljuk?
26. (10 pont) Igazolja, hogy a Haar rendszer tényleg ortonormált.
27. (15 pont) Igazolja, hogy a Laguerre polinomok ortogonálisak. (Emlékeztetőül: ezek ortogonális polinomok $\mathbb{R}^+$ -ban, az e^{-x} súlyfüggvény mellett.)
28. (8 pont) Fogalmazza meg a Riesz-Fisher tételt.

4. Absztrakt lineáris operátorok

29. (10 pont) X és Y normált terek, $T : X \rightarrow Y$ korlátos operátor. T normáját hogyan értelmezzük? Írja fel mindkét definíciót.
30. (8 pont) Határozza meg l^2 -ben a jobb shift operátor normáját.
31. (8 pont) Határozza meg l^2 -ben a bal shift operátor normáját.
32. (8 pont) Legyen $x_0 \in l^2$ rögzített,

$$x_0 = (x_{01}, x_{02}, \dots).$$

Legyen

$$Tx = \langle x, x_0 \rangle = \sum_{k=1}^{\infty} x_k x_{0k}.$$

Mi lesz a T operátor normája?

33. (12 pont) $C[a, b]$ -ben definiáljuk az F funkcionált a következőképpen:

$$F(x) := \int_a^b x(t) dt,$$

ahol $x : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ folytonos függvény. Igazolja, hogy

$$\|F\| = b - a.$$

34. (15 pont) Legyen $F : C[0, 1] \rightarrow C[0, 1]$ lineáris operátor Fredholm típusú, a

$$k(t, s) = t^2 + s^2$$

magfüggvénnyel. Mi lesz F normája?

35. (10 pont) Igazolja, hogy az operátor norma szubmultiplikatív: ha $T, S \in \mathcal{B}(X)$ korlátos lineáris operátorok, akkor

$$\|T \cdot S\| \leq \|T\| \cdot \|S\|.$$

36. (15 pont) Legyen $T \in \mathcal{B}(X)$, ahol X Banach tér. Tegyük fel, hogy $\|T\| < 1$. Igazolja, hogy $I - T$ invertálható és írja fel inverzét.